

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

10 da zercladur 2024

12 da zercladur 2024

503/2024

Incumbensa Roffler

concernent la reelavuraziun da l'agid d'execuziun Protecziun da las auas en l'agricultura dal Grischun en il sector dals manaschis d'alpegiada

Resposta da la Regenza

Cun responder la dumonda Grass concernent la realisaziun da la protecziun da las auas en l'agricultura (alps) ha la Regenza explitgà en la sessiun da zercladur 2022 l'agid d'execuziun «Protecziun da las auas en l'agricultura dal Grischun», che sa basa sin la legislaziun davart la protecziun da las auas e sin l'agid d'execuziun «Protecziun da l'ambient en l'agricultura» da la Conferderaziun. La Regenza ha er ditg, ch'igl è pussaivel da reducir la capaciad da magasinaziun minimala per ladim sin las alps, sche las premissas èn avant maun. Mintga manaschi d'alpegiada po dumandar l'Uffizi d'agricultura e da geoinformaziun (UAG) da pudair reducir la capaciad da magasinaziun sin minimalmain 30 dis. Per quest intent sto il manaschi cumprovar cun in concept da ladada e da pasculaziun, ch'igl è pussaivel da sterner il ladim almain trais giadas durant il temp d'alpegiada. I vegn giuditgà en mintga cas singul e resguardond la commensurabladad, sche las cundiziuns da la protecziun da las auas vegnan ademplidas. Fin oz èn entradas mo trais dumondas correspudentas (duas èn vegnidas approvadas), quai tar 170 manaschis d'alpegiada ch'elavuran latg e ch'èn principalmain alps comunablas. Sin quellas èsi usità, che las commembras ed ils commembers sternan la puschina che resulta, duas giadas per stagiun d'alp en lavur cumina. Pervia da questas structures ch'èn sa svilupadas en il decurs dal temp e pervia dal fatg, che la vegetaziun è cleramain pli sensibla en las autezzas alpinas che en regiuns pli bassas, n'èsi savens betg pussaivel da cumparegliar ils manaschis d'alpegiada grischuns cun quels d'auters chantuns. Concernent la protecziun da las auas vegnan las alps grischunas dal rest cussegljadas da la Cussegljaziun d'economia d'alp dal Plantahof. I vegn mintgamai er empruvà d'adattar il manaschi, uschia che la soluziun na pretenda betg adina in augment da la capaciad da magasinaziun. Sch'i dovra tuttina adattaziuns da construcziun vi da las installaziuns da magasinaziun, vegnan quellas sustegnidas cun contribuziuns federalas e chantunalas. Per projects pli pitschens, che la Confederaziun na sustegna betg, vegnan pajadas contribuziuns chantunalas.

Tar il punct 1: La capaciad da magasinaziun per puschina po, tenor la pratica, vegnir reducida sin 30 dis, sch'i vegn cumprovà cun in concept da ladada e da pasculaziun, ch'igl è pussaivel – ord vista da la producziun da pavel e da la gestiun da las pastgiras – da sterner trais giadas la puschina durant ina stagiun d'alp. L'agid d'execuziun po vegnir adattà a la pratica.

Tar il punct 2: Tenor la giurisdicziun èsi tant enavant permess da laschar sfundrar excrements d'animals (p.ex. en la curt libra) ordaifer ils secturs d'aua sutterrana ch'èn spezialmain periclitads, uschenavant che la natira saja da princip abla da decumponer la quantidad da substanzas en dumonda. Sut questas circumstanzas vegnia observada la pretensiun da la lescha da tegnair netta l'aua sutterana (Tribunal federal 1C_62/2014 ed 1C_390/2008, Dretgira administrativa R 18 71). En l'agid d'execuziun (pagina 6) vegni tegnì quint da questa situaziun giuridica: sche las zonas da spetga internas vegnan utilisadas mo durant in curt temp cun muntaneras pli pitschnas, na sto la drenascha betg avair lieu sur in recipient da rimnada impermeabel. Decisiv èsi dentant, che l'aua sutterrana vegnia tegnida netta e che la quantidad da la substanza che sfundra en il terren, possa sa decumponer. En quest connex dependi da facturs sco il dumber d'animals, la durada da l'utilisaziun, ma er la surfatscha dal terren utilisà e la configuraziun dal terren. Il UAG resguarda quai, cura ch'el giuditgescha il cas singul. Ils aspects da l'incumbensa ch'èn giuridicain admissibels, èn gia realisads. Da permetter generalmain la sfundrada en la zona da spetga interna, cuntrafa dentant a la lescha ed a la giurisdicziun.

Tar il punct 3: Per la dismessa d'aua persa chasana vala gia oz la garanzia d'existenza. Sch'i na dat nagins indizis per ina contaminaziun d'ina aua da surfatscha u da l'aua sutterrana, po la moda existenta da dismetter l'aua persa vegnir cuntinuada senza cundiziuns. Exceptada è l'inducziun directa u la sfundrada d'aua persa smerdada en il fons. Sche la dismessa da l'aua persa na correspunda betg pli al stadi da la tecnica, sto quella vegnir sanada, cura ch'i vegnan realisadas mesiras da construcziun vi da l'edifizi. En quest cas examinescha l'Uffizi per la natira e l'ambient, ch'è competent en chausa, la dismessa da l'aua persa e definescha las mesiras da sanaziun.

Tar il punct 4: En il Grischun è enconuschenta mo in'alp ch'elavura latg, nua ch'i resulta ina quantidad da ladim da main che 3 meters cubic (muvel manidel, 2 meters cubic aua persa, 6 meters cubic grascha). Ins ha chattà là ina soluziun commensurabla senza grondas mesiras da construcziun. L'incumbensa po pia vegnir sustegnida.

Sin basa da questas explicaziuns propona la Regenza al Cussegl grond d'approvar l'incumbensa qua avant maun concernent ils puncts 1 e 4, d'approvar e da stritgar sco liquidada l'incumbensa concernent il punct 3 e da refusar l'incumbensa concernent il punct 2.

En num da la Regenza

Il president:

Dr. Jon Domenic Parolini

Il cancellier:

Daniel Spadin